

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

В сучасних умовах розвитку національної економіки, дослідження стану банківської системи України є досить актуальним, оскільки це обумовлено зниженням обсягу капіталу, погіршенням якості кредитного портфеля, отримання значних збитків. Але основною проблемою національного банківського сектору залишається відтік депозитних ресурсів, що свідчить про недовіру населення до банківських установ. Забезпечення стабільності банківської системи – це першочергове завдання, яке необхідно вирішити на шляху інтеграції України до європейського економічного простору [1].

За даними Національного банку України протягом 2017 року з вітчизняного ринку пішло 14 банків, на які припадало 1,7% чистих активів банківської системи.

Як повідомляють фінансові аналітики, частка найбільших банків країни до кінця 2017 року в кількості двадцяти одиниць збільшилась до 92-93 відсотків усіх активів. При цьому частка другої групи локальних банків стала меншою і сягає приблизно від 2 до 2,5 відсотка. В 2018 році «очищення» банківського ринку продовжиться. В цей же час частка іноземних, а також держбанків в Україні буде продовжувати своє зростання, тоді як російські банки будуть ліквідуватися на території нашої держави. [3].

Загалом нормальному розвитку вітчизняної банківської системи перешкоджають численні об'єктивні й суб'єктивні чинники. Серед перших – дуже низькі доходи переважної більшості населення України, так і невідновлена повною мірою довіра населення до комерційних банків,

відсутність належної системи гарантування банківських вкладів (гарантується лише 1500 грн.), значна питома вага збиткових підприємств (приблизно 2/5 загальної чисельності), колосальна (за світовими мірками) частка наявного готівкового обігу (понад 26 млрд. грн., або майже 2/5 усієї грошової маси). З урахуванням цього можна говорити, що в Україні майже немає відносно стабільних джерел надходження ресурсів у комерційні банки.

До розряду суб'єктивних чинників, які гальмують розвиток банківської системи, слід зазначити вузькість асортименту пропонованих послуг (якщо у провідних закордонних – до трьохсот видів послуг, то в українських – набагато менше), наявність проблемних кредитів, відсутність налагодженого механізму інформування населення щодо їх кредитних історій, кредитних бюро. До цього переліку необхідно додати ще й проблеми, пов'язані з ліквідністю застав [4].

Також спостерігається значна концентрація кредитних ризиків в обмеженого кола позичальників. Недосконалою залишається і структура кредитів, наданих суб'єктам господарської діяльності. У результаті кошти йдуть переважно не на інвестиційні потреби господарюючих суб'єктів, а на поточне споживання. Звідси й невисокий економічний ефект від такої кредитної політики. Банківська система досі практично не має необхідних технологій і досвіду ефективного проектного фінансування або інвестиційного посередництва [5].

Станом на сьогоднішній день банківська система потерпає від невмілого і неефективного менеджменту, що в результаті призводить до банкрутства та ліквідації банків. Загальний кадровий потенціал банківської сфери також не завжди висококваліфікований, а це в свою чергу, спонукає громадян до недовіри до банківських установ.

Все вищеописане призводить до деградації банківської системи. Проте, це все можна уникнути шляхом внесення кардинальних змін та запровадження дієвих реформ у банківській сфері.

Першочерговими конкретними практичними кроками у справі підвищення рівня банківської системи України мають стати:

- 1) зростання реальних доходів населення і зміцнення корпоративних фінансів;
- 2) підвищення мінімального розміру капіталу комерційних банків;

- 3) зниження існуючих норм резервування, нарахування відсотків на резервні фонди;
- 4) створення потужних фінансових конгломератів, спроможних надавати комплексні фінансові послуги;
- 5) виключення ситуацій, коли банки приймають рішення під політичним тиском або під впливом суб'єктів господарювання;
- 6) приведення нормативних документів НБУ у відповідність до міжнародних стандартів;
- 7) здешевлення банківських послуг за рахунок комплексності їх надання;
- 8) проведення міжнародної сертифікації вітчизняних банкірів;
- 9) забезпечення банківських установ висококваліфікованими, чесними працівниками, на державному рівні.

Таким чином, на сьогодні актуальною є проблема реструктуризації проблемних активів банків України, продовження процесів реорганізації та ліквідації неплатоспроможних установ, подовження подальшої капіталізації банків. Однією з основних задач Нацбанку є створення таких умов, щоб максимально захистити економіку. Існує велика кількість інструментів, які використовуються для захисту банківської системи і підтримки її стабільності, що є завданням економічної безпеки держави.

Список використаних джерел

1. Гірченко Т. Д., Кузнецова А. Я. Управління конкурентоспроможністю банківської системи України // Вісник Національного банку України – 2009. – №10. – с. 10-15.
2. Інформаційне агентство «ЮНІАН» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://economics.unian.ua/finance/10015985-minulogo-roku-z-rinku-pishlo-14-bankiv-nbu.html>.
3. Дуденкова М.О. Науковий керівник – Єсіна В.О., канд. екон. наук, доцент «Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України» [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://eprints.kname.edu.ua/48015/1/ilovepdf_com-45-46.pdf
4. Барановський О. Банківська система України: сьогодні і завтра // Дзеркало тижня №14(439) Аржевитин С. Проблемы банковской системы Украины в XXI столетии // Мир денег. – 2009. - №6. – С. 22-23.
5. Хорольська С.Я. Науковий керівник: проф. Васильченко З.М. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна «Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://duan.edu.ua/uploads/finansy14-15/11317.pdf#page=408>